

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kód materiálu:	VY_12_INOVACE_36_ABSOLUTNI_MONARCHIE_VE_FRANCI		
Název materiálu:	Absolutní monarchie ve Francii		
Předmět:	dějepis	Ročník:	8.
Časová dotace:	45 min	Datum ověření:	20. 12. 2012
Jméno autora:	Mgr. Martina Šlapalová		
Klíčová slova:	Francie, Ludvík XIV., Versailles, Král Slunce		
Výchovné a vzdělávací cíle:	Seznámit žáky s nástupem absolutismu ve Francii a tím ilustrovat obecné principy absolutistické vlády.		
Rozvíjené klíčové kompetence:	k učení, občanská		
Anotace, metodický list:	Žáci se na základě přečteného textu seznamují s osobou Ludvíka XIV. a jeho způsobem vlády. Sledují jednotlivé projevy absolutistické moci a posuzují jejich vliv na společnost.		
Použité zdroje:	<p><i>Kdy, kde, proč a jak se to stalo: Nejdramatičtější historické události, které změnily svět.</i> 1. vyd. Praha: Reader's Digest Výběr, spol. s r. o., 1999, s.163. ISBN 80-902069-6-4.</p> <p><i>Dětská ilustrovaná encyklopedie: Historie lidstva.</i> Bratislava: Slovart, 1992. s.145.</p>		

Popis hodiny	<p>V úvodní evokaci mají žáci za úkol napsat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Co dělá člověk, když získá neomezenou moc a jak ho to změní? 2. Tím člověkem jste vy sami, napište, jak to změní vás? <p>Ve dvojicích si přečtou své názory a potom společně o problému hovoříme.</p> <p>Žáci obdrží text. Přečtou 1. odstavec.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Najděte v textu doklad o tom, že Ludvík XIV. vzal vládu do svých rukou. 2. Co všechno teď panovník mohl udělat? <p>Přečtou zbytek textu, podtrhávají informace o zámku Versailles. Společně vyvodíme, jak je možné vybudovat tak honosné sídlo a co to obnáší.</p> <p>Na závěr žáci napíší:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Co si myslím o Ludvíku XIV.? Proč se takovým stal, co ho k tomu vedlo? Co a kdo mu toto umožnil? 2. Co bych dělala já v takové situaci? <p>Společně čteme jejich názory.</p>
---------------------	--

ABSOLUTNÍ MONARCHIE VE FRANCII

KRÁL SLUNCE

Ludvík XIV. se obklopil nádherou. Jeho dvůr byl střediskem největších spisovatelů, výtvarníků i hudebníků své doby. Ludvík o sobě řekl: „L'état c'est moi“ – „Stát jsem já“. Nechal si také říkat král Slunce podle řeckého boha Apolóna, který byl patronem umělců.

Příštího rána Ludvík povolal vedoucí úředníky státu, aby se dostavili do jeho komnat. A zde je znovu ohromil, když prohlásil, že hodlá změnit podobu francouzské monarchie.

„Nadešel čas, abych se otěží vlády ujal sám. Vy mi budete nápomocni tím, že mi poskytnete své rady, požádám-li vás o to.“ Pro případ, že by snad někomu ušla podstata věci, obrátil se ke kancléři Piérru Séguierovi se slovy: „Od nynějška, pane kancléři, neučiníte jedině rozhodnutí a nepodepíšete jedinou listinu, aniž budete k tomu mít můj příkaz a aniž věc se mnou dříve projednáte, až na to ovšem, kdy vám takové příkazy doručí přímo ode mne některý z mých státních tajemníků.“

Když se jeden z tajemníků Ludvíka otázal, u koho se má hlásit o pokyny, Ludvík odpověděl: „U mě.“ V těch dvou slovech se skrýval osud Francie.

Král jako absolutní vládce jmenoval ministry, kteří mu podléhali. Králova nařízení se stávala zákony. Král mohl určovat náboženství všech Francouzů a uvrhnout do vězení kohokoli bez udání zákonů.

Palác vybudovaný na kostech

Při stavbě paláce zemřelo na horečku a zápal plic několik tisíc dělníků. Na takových drobnostech však pramálo sešlo. Palác byl v roce 1682 připraven pojmout po přestěhování celý královský dvůr čítající 25 000 lidí.

Etiketa dodržovaná v paláci byla detailně propracovaná a přísně vymezena v míře, která do té doby neměla obdoby.

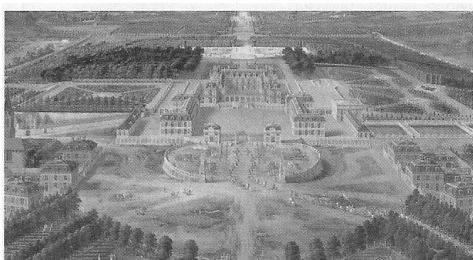
Společnost kolotala kolem „krále slunce“ jako planety po určených drahách, každá dáma či pán plnili jim přidělenou úlohu odpovídající jejich postavení, a to od okamžiku, kdy denní režim začal královým *petit levée*, malým čili neformálním vstáváním.

Do královy ložnice každé ráno přicházelo procesí nejméně 100 úslužných dvořanů, seřazených do šesti po sobě následujících skupin, přičemž každá skupina stála na společenském žebříčku o něco níže než ta předchozí.

VERSAILLES

Palác ve Versailles byl obrovský a nádherný. Byl v něm i překrásně zdobený zrcadlový sál dlouhý 73 metrů. Palác byl obklopen zahradami s vodotrysky a keři sestříhanými do různých tvarů. Udržování Versailles stálo Ludvíka desetinu státního majetku. Přesto v něm byly i místnosti malé, tmavé a studené. Dnes je palác zpřístupněn veřejnosti.

Šlechtici nejvyššího postavení pozorovali krále, když opouštěl lože. Ti méně významní se museli spokojit s tím, že zahlédli závěrečné okamžiky jeho oblékání. Celá tato formálnost měla konkrétní politický účel. Ludvík si dával záležet, aby aristokracii zabránil v politickém intrikaření v Paříži. Ve Versailles urození museli své dny poslušně trávit v nekonečném řetězci rituálů a lovů, slavností a plesů.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Ještě po celé další století nevzešel z řad šlechty vůdce, který by oponoval královské vládě. Za dnů Ludvíka XIII. bylo opuštění dvora znakem odporu. Byl-li někdo propuštěn z Versailles, ulpěla na něm hanba. „V ústraní od vás, pane,“ prohlásil jakýsi šlechtic, „je člověk nejen nešťastný, je pro smích.“

Rub a líc života ve Francii za vlády Ludvíka XIV.

Velkolepý dvůr ve Versailles spotřebovával obrovské sumy. Bídu v zemi dokládá úryvek z dopisu.

„Šire, Váš lid, který by pro Vás měl být jako vlastní děti a který k Vám vždy choval velkou lásku, nyní umírá hladem. Pole se už téměř neobdělávají, města a vesnice se vyliďňují, řemesla upadají a nestačí pracovníky uživit. Místo toho, aby se od lidu získávaly peníze, musí se žít... Francie je opuštěná a bez života. Úředníci jsou úplatní a bezmocní. Šire, z Vašich vítězství a dobytých území už prostý lid nemá žádnou radost, je plný rozhořčení a beznaděje. Lidé si myslí, že nemáte soucit s jeho utrpením, že Vám jde jen... o Vaši slávu...“

Z dopisu arcibiskupa a vychovatele princů na královském dvoře F. Fénelona, 1699

Karikatura: povinnosti rolníků.

Obyvatelstvo Francie – tři stavy ②

- 1. stav: duchovenstvo**
asi 130 tisíc osob (mniši, jeptišky, kněží)
privilegované stavy, jejich příslušníci neplatili daně a požívali různé výsady
- 2. stav: dvorská a venkovská šlechta**
(asi 150 tisíc lidí) služba v armádě, úřady
neplatí daně a další poplatky šlechtě, církvi aj.
- 3. stav: obyvatelé venkova a měst**
80 % rolníků (pěstování obilí, pomalé zavádění nových plodin – pšicín, brambor, kukuřice aj.) města: finančníci, bankéři, obchodníci, inteligence (právníci, lékaři, vědci, umělci), řemeslníci, tovaryši, dělníci v manufakturách, chudina, žebráci aj.

Ve Francii žilo asi 26 milionů obyvatel, z toho asi 400 000 v Paříži.

KRÁL A JEHO PODDANÍ

Stavba zámku (v letech 1661–1684) stála:
76 000 000 livrů*
cena králových diamantů při audienci:
125 000 000 livrů
roční plat zedníka: 180 livrů
cena košile: 4 livry
bochník chleba asi 1/2 kg: 0,10 livru

NĚKOLIK ČÍSEL O ZÁMKU VE VERSAILLES: ⑥

délka průčelí: 580 m
počet místností: 2 000
počet lidí žijících u dvora: 20 000
práce 338 kuchařů, 125 zpěváků,
74 kněží, 48 lékařů, 8 holičů,
12 nosičů pláštů aj.

Kdy, kde, proč a jak se to stalo: Nejdramatičtější historické události, které změnilly svět. 1. vyd. Praha: Reader's Digest Výběr, spol. s r. o., 1999, s.163. ISBN 80-902069-6-4.

Dětská ilustrovaná encyklopedie: Historie lidstva. Bratislava: Slovart, 1992. s.145.